

O Ś R O D E K B A D A N I A O P I N I I P U B L I C Z N E J

Preferencje partyjne Polaków na początku stycznia `98

- Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w styczniu, to wygrałaby je - tak jak kilka miesięcy wcześniej AWS - uzyskując 34% poparcia. Na SLD zamierzano głosować 25%, a na UW - 14% ankietowanych. Szescioprocentowe poparcie uzyskało PSL. Do Sejmu tym razem udałoby się wejść Unii Pracy - obecnie chce na nią głosować 7% pytanych. Natomiast teraz nie powiodłoby się ROP - na partię Olszewskiego gotowych było głosować 4% pytanych (ROP Macierewicza - o który również zapytaliśmy - uzyskuje 1% zwolenników). Taki sam, czteroprocentowy wynik - nie pozwalający na wejście do parlamentu - uzyskuje także KPEiR. Nowa partia Lecha Wałęsy Chryścijańska Demokracja III Rzeczypospolitej otrzymała obecnie 2% poparcia. Po 1% zebrały: Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów, NChD Blok dla Polski oraz Unia Prawicy Rzeczypospolitej.
- Gotowość wzięcia udziału w wyborach w sposób zdecydowany zadeklarowało 44% badanych, a 23% z wahaniem stwierdziło, że „raczej” poszliby głosować. Do urn nie zamierzano iść 28% ankietowanych, natomiast 5% nie było pewnych, jak zachowałiby się, gdyby w najbliższą niedzielę miały odbyć się wybory do Sejmu.
- Najbardziej stabilny elektorat ma SLD - 81% badanych, którzy głosowali na tę formację we wrześniu, w styczniu nie zmieniło swoich decyzji. Wśród wyborców AWS odsetek ten wynosi 76%, a UW - 69%. Natomiast utrzymanie swoich wyborców w najmniejszym stopniu udało się ROP i PSL (po 56%).

Warszawa, styczeń 1998 r.

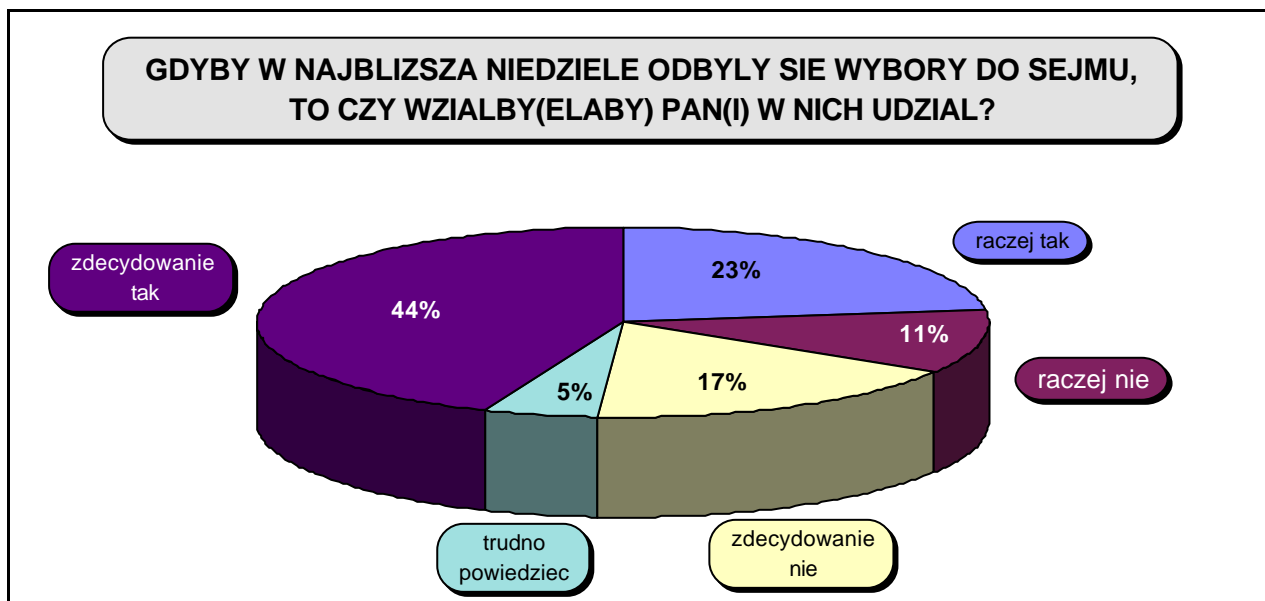
Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

* * *

Ostatnie wybory do Sejmu i Senatu, to jedno z najważniejszych wydarzeń minionego roku. W ich wyniku władze objęły ugrupowania polskiej prawicy i centroprawicy, zdobywające w obu izbach większość mandatów. Jakie są dzisiaj preferencje ówczesnych elektoratów ugrupowań, które weszły do parlamentu? Czy udzielone im wtedy zaufanie było trwałe? Czy parlament miałby taki sam kształt, gdyby wybory odbywały się nie wówczas, ale na początku stycznia? Na te pytania próbowaliśmy odpowiedzieć w przeprowadzonym sondażu¹.

* * *

Gotowość wzięcia udziału w wyborach - gdyby takie odbywały się w ostatnią niedzielę, zadeklarowało 67% badanych. Jednak niemal jedna czwarta z nich odpowiadała z wahaniem „raczej tak”. Tylko nieco ponad dwie piąte zdecydowanie potwierdzało gotowość głosowania. Możliwość pójścia do ewentualnych wyborów odrzuciło 28% badanych. Natomiast co dwudziesty nie był zdecydowany.

Zainteresowanie wyborami parlamentarnymi w cztery miesiące po głosowaniu jest więc niewielkie. Warto przypomnieć, że wrzesniowa frekwencja okazała się niższa niż

¹ Sondaż Osrodka Badania Opinii Publicznej z 10-13 stycznia 1998 r., Zbadano 1024 Polaków od 18 roku życia. Dopuszczalny błąd dla takiej wielkości próby nie przekracza +/-3,1%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

wynikalo to z wczesniejszych deklaracji ankietowanych: udzial w wyborach wzieto nieco mniej Polaków, niz osób, które w sondazach, na pytanie o gotowosc glosowania odpowiadaly „zdecydowanie tak”².

Na obecna sytuacje nakladaja sie dwa czynniki: po pierwsze - demobilizacja elektoratu po minionych wyborach, a z drugiej - unikanie przyznania sie do ignorowania demokratycznych procedur.

* * *

Gdyby wybory odbywaly sie w styczniu, to wynik trzech największych ugrupowan parlamentarnych bylby mniej wiecej taki, jak podczas wrzesniowych wyborów³. Największe poparcie (34%) otrzymalaby AWS. Co czwarty badany zaglosowalby na SLD. Na trzeciej pozycji uplasowalaby sie UW z 14-proc. wynikiem.

PREFERENCJE WYBORCZE POLAKÓW ⁴											
	(Dane w proc.)										
	I. '97	II. '97	III. '97	IV. '97	V. '97	1 - VI. '97	2 - VI. '97	VIII. '97	XI. '97	XII. '97	I. '98
Akcja Wyborcza „Solidarnosc” (M. Krzaklewski)	29	29	20	23	24	25	25	27	40	35	34
**** Sojusz Lewicy Demokratycznej (L. Miller)	25	22	23	25	24	20	23	26	20	24	25
Unia Wolnosci (L. Balcerowicz)	7	12	12	11	9	11	13	11	15	13	14
** Unia Pracy (A. Malachowski)	6	6	5	4	5	7	9	6	4	8	7
* Polskie Stronnictwo Ludowe (J. Kalinowski)	12	12	12	10	10	11	9	10	7	6	6
Ruch Odbudowy Polski (J. Olszewski)	16	10	13	11	12	7	9	7	4	4	4
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (Z. Ruminski)	-	4	6	8	10	12	8	7	3	5	4
Chrzescijanska Demokracja III Rzeczypospolitej (L. Walesa)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2
Ruch Odbudowy Polski (A. Macierewicz)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej (E. Postulka)	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	1
*** Narodowo Chrzescijansko Demokratyczny Blok dla Polski (S. Kowolik)	0	2	4	3	2	3	2	2	2	1	1
**** Unia Prawicy Rzeczypospolitej (S. Michalkiewicz)	4	2	4	*3	3	3	2	2	2	1	1
pozostale partie	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0

* - do sierpnia '97 podawano nazwisko W. Pawlaka

² Podobna sytuacja miala miejsce w przypadku odbywajacego sie w 1997 r. - kilka miesiecy przed wyborami parlamentarnymi - referendum konstytucyjnego.

³ Przy dokladnych porownaniach nalezy uwzglednic mozliwosc wystapienia bledu statystycznego

⁴ Na kartach umieszczono partie w kolejnosci alfabetycznej; w nawiasach podano nazwiska liderow.

** - do sierpnia `97 podawano nazwisko R. Bugaja

*** - do czerwca `97 pytano o BBWR NChD BdP,

**** - do marca `97 pytano o Unie Polityki Realnej; od kwietnia do drugiego pomiaru czerwcowego - o Komitet Wyborczy UPR-
Republikanie, do sierpnia podawano nazwisko J. Korwin-Mikke (wyjatek: kwiecień `97 - Z. Religa).

***** - do grudnia `97 podawano nazwisko J. Oleksego

Przesunięcie terminu wyborów sprzyjałoby UP, która tym razem wprowadziłaby swoich przedstawicieli do parlamentu (7% poparcia). Do Sejmu z szescioma procentami głosów wszedłby także PSL. Natomiast nie udało się to tym razem Ruchowi Odbudowy Polski Jana Olszewskiego - na ugrupowanie zamierzali głosować 4% badanych. Na konkurencyjny ROP Antoniego Macierewicza zagłosowałby co setny.

Poza Sejmem znalazłyby się oba ugrupowania emeryckie, przy czym partia Zenona Ruminskiego uzyskuje lepszy wynik niż ugrupowanie Elżbiety Postulki. Poniżej 5% uzyskiwały również BdP oraz UPRz. Powołana już po wyborach partia Lecha Walesy Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej otrzymała w styczniu 2% poparcia. Warto zwrócić uwagę, że miesiąc wcześniej - gdy pojawiła się na naszej liście - gotowość głosowania na to ugrupowanie była znikoma.

Poziom poparcia dla partii politycznych po raz pierwszy po wyborach zmierzaliśmy w listopadzie. Wówczas notowania AWS wzrosły aż do 40% - jeszcze żadne ugrupowanie w najnowszej historii nie uzyskiwało w naszych badaniach tak wysokiego wyniku (był to zapewne efekt „przyciągania” w kierunku niewatpliwego zwycięzcy niedawnych wyborów). Jednocześnie gwałtownemu wzrostowi notowań AWS towarzyszył spadek poparcia dla SLD, które otrzymało jeden z najniższych w ubiegłym roku wyników. W następnych pomiarach sytuacja ustabilizowała się na poziomie zbliżonym do uzyskanego w wyborach.

Wyniki poparcia dla partii obliczane są na podstawie deklaracji pełnoletnich respondentów, którzy zadeklarowali gotowość („zdecydowanie” lub „raczej”) wzięcia udziału w wyborach i wskazali partię, na którą chcieli głosować. Wylaczono te osoby, które mówiły, że poszłyby, ale nie wiedzą na kogo głosować. W styczniu, odsetek osób, które nie były pewne jakie ugrupowanie obdarzyć kredytem zaufania wynosił 11%. Liczba niezdecydowanych była więc znacznie niższa niż w okresie przedwyborczym.

	I. `97	II. `97	III. `97	IV. `97	V. `97	1-VI. `97	2-VI. `97	VIII. `97	XI. `97	XII `97	I. `98
--	--------	---------	----------	---------	--------	-----------	-----------	-----------	---------	---------	--------

wahający się kogo poprzeć	23%	15%	17%	17%	22%	19%	20%	14%	9%	8%	11%
---------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	----	-----

* * *

Zobaczymy także, na jakie ugrupowania głosowałoby dziś ówczesni wyborcy i czy dalej podtrzymują powzięte wówczas decyzje (w tabeli uwzględniono partie uzyskujące wynik co najmniej 4%).

PREFERENCJE W STYCZNIU A DEKLARACJE O GŁOSOWANIU W WYBORACH 1997

WYBORY 1997 R.:	PREFERENCJE W STYCZNIU									
	AWS	KPEiR	PSL	ROP-O	SLD	UP	UW	inne	nie wiem	żadna
UP	30	0	0	0	10	38	3	6	3	9
UW	5	3	0	0	6	6	69	0	7	4
AWS	76	1	0	3	1	1	3	5	8	1
SLD	2	1	6	0	81	3	1	1	4	0
PSL	3	0	56	0	8	3	0	11	17	3
ROP	21	0	0	56	9	0	5	5	4	0
KPEiR	4	30	0	7	8	42	0	0	9	0
inna partia	2	16	6	13	15	5	14	28	0	0

ROP-O - ROP Olszewskiego

Spośród osób, które w ostatnich wyborach wybierały swoich przedstawicieli do obu izb, najbardziej stały elektorat ma SLD - cztery piąte pytanym, którzy poparli to ugrupowanie, w styczniu po raz kolejny oddaliby nań głos. Wśród pozostałych osób stosunkowo najwięcej osób przesunęło swoje sympatie w stronę PSL.

Spośród wyborców AWS, przy ugrupowaniu pozostało trzy czwarte, stosunkowo najwięcej osób (8%) stwierdziło, że nie wie na kogo oddaliby głos obecnie. Nieco więcej ze swojego pierwotnego elektoratu utraciła UW - oddaliby na nią głos prawie siedmiu na dziesięciu pytanym, którzy głosowali na te partie we wrześniowych wyborach. Sympatie pozostałych rozłożyły się między SLD, UP (po 6%) i AWS (5%), a 7% nie wiedziało na kogo zagłosować.

Stosunkowo najmniej stały okazał się elektorat PSL i ROP - tylko nieco więcej niż połowa osób głosujących na te ugrupowania we wrześniu podjęłaby taką samą decyzję także i w styczniu.

GDYBY W NABLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY
WZIAŁ(Ę)BY PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

	DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
	zdecydowa- nie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowa- nie nie	nie wiem	
OGÓLEM.....	44	23	11	17	5	1024
PLEĆ						
mężczyźni.....	50	23	10	14	3	488
kobiety.....	38	24	12	20	6	536
WIEK						
do 24 lat.....	27	33	18	17	5	142
25-34 lata.....	37	24	14	23	3	174
35-44 lata.....	44	27	8	17	5	222
45-54 lata.....	55	19	9	10	7	181
55-64 lata.....	54	20	9	14	3	140
65 i więcej lat.....	47	17	11	20	5	166
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	37	26	14	18	5	275
zasadnicze zawodowe.....	37	22	15	21	5	291
średnie i pomaturalne.....	49	25	8	14	4	327
wyższe z niepełnym.....	63	16	3	14	4	130
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	36	26	13	20	5	371
miasta do 20 tys.....	43	25	11	14	7	130
miasta 20-100 tys.....	52	21	9	16	2	201
miasta 100-500 tys.....	45	24	12	14	6	199
miasta pow. 500 tys.....	56	17	7	16	5	124
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA						
kierownicy i specjaliści.....	64	20	4	10	2	78
prywatni przedsiębiorcy.....	49	22	7	18	4	62
rolnicy.....	37	31	13	17	1	54
robotnicy.....	45	22	14	15	4	179
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	44	28	9	13	7	126
gospodynie domowe.....	29	26	20	15	10	34
emeryci.....	54	20	9	14	4	203
renciści.....	39	18	13	24	6	116
uczniowie i studenci.....	37	30	14	13	6	59
bezrobotni.....	23	28	16	30	3	105
inni.....	60	0	12	28	0	8
RELIGIJNOŚĆ						
wierzący i regularnie praktykujący... ..	45	25	11	15	4	593
wierzący i nieregularnie praktykujący	38	21	14	21	6	277
wierzący lecz niepraktykujący.....	50	20	8	19	3	122
niewierzący.....	57	12	8	17	6	19
OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ						
dobra.....	53	23	5	16	4	172
średnia.....	46	23	12	15	4	594
zła.....	34	23	15	22	6	255
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU						
dobry kierunek.....	53	24	8	11	4	478
zły kierunek.....	35	25	14	23	4	416
trudno powiedzieć.....	42	15	13	19	11	130
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	55	23	8	12	3	170
centrolewicowe.....	53	23	9	14	1	115
centroprawicowe.....	49	27	8	16	0	132
prawicowe.....	53	23	7	11	6	275
trudno powiedzieć.....	26	23	18	26	7	330

DANE OBOP, 10-13 STYCZNIA 1998 R. →

GDYBY W NABLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY
WZIAŁ(Ę)BY PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

- 1.Akcja Wyborcza "Solidarność" (M. Krzaklewski); 2.Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej (L.Wałęsa);
3.Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (Z.Rumiński); 4.Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów (E.Postułka);
5.Narodowo Chrześcijańsko Demokratyczny Blok dla Polski (S.Kowolik); 6.Polskie Stronnictwo Ludowe (J.Kalinowski);
7.Ruch Odbudowy Polski (A.Macierewicz); 8.Ruch Odbudowy Polski (J.Olszewski); 9.Sojusz Lewicy Demokratycznej
(L.Miller); 10.Unia Pracy (A.Małachowski); 11.Unia Prawicy Rzeczypospolitej (S.Michalkiewicz);
12.Unia Wolności (L.Balcerowicz); 13.inna partia

	PREFERENCJE I.98													L.OS
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
OGÓLEM.....	34	2	4	1	1	6	1	4	25	7	1	14	0	604
PŁEĆ														
mężczyźni.....	33	2	4	1	0	8	1	5	26	6	1	13	0	321
kobiety.....	35	3	3	1	1	4	2	3	24	8	0	15	0	284
WIEK														
do 24 lat.....	30	2	0	0	0	3	0	8	24	7	0	25	0	66
25-34 lata.....	27	1	0	0	1	7	5	6	17	11	0	22	1	88
35-44 lata.....	33	3	3	0	0	8	2	3	28	10	1	9	0	141
45-54 lata.....	27	3	6	1	1	8	0	3	26	6	0	20	0	125
55-64 lata.....	40	1	5	0	0	5	1	3	30	2	2	11	0	89
65 i więcej lat.....	45	3	6	5	2	4	1	3	25	3	0	3	0	95
WYKSZTAŁCENIE														
podstawowe.....	42	3	6	2	2	9	2	5	16	6	0	8	0	143
zasadnicze zawodowe.....	37	3	4	0	0	13	1	3	27	5	0	5	1	150
średnie i pomaturalne.....	29	2	1	1	1	3	1	4	30	8	1	16	0	214
wyższe z niepełnym.....	26	0	4	0	0	0	0	3	25	9	0	32	0	98
MIEJSCE ZAMIESZKANIA														
wieś.....	40	2	3	1	1	15	3	5	18	3	0	10	0	195
miasta do 20 tys.....	35	2	4	3	1	2	2	3	19	7	1	22	2	80
miasta 20-100 tys.....	32	3	4	1	1	2	0	2	34	7	1	13	0	125
miasta 100-500 tys.....	31	3	4	1	1	4	1	3	31	10	0	13	0	125
miasta pow. 500 tys.....	24	0	4	0	0	2	0	7	27	12	2	21	0	80
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA														
kierownicy i specjaliści.....	20	0	4	0	0	0	0	4	26	12	0	34	0	61
prywatni przedsiębiorcy.....	39	4	0	0	0	4	3	4	25	2	5	13	0	40
rolnicy.....	43	2	0	0	0	34	2	7	8	0	0	2	0	32
robotnicy.....	30	4	1	0	1	12	2	4	27	10	0	8	1	103
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	33	1	0	0	0	1	2	1	30	9	2	22	0	77
gospodynie domowe.....	43	4	0	0	5	18	0	4	14	4	0	8	0	17
emeryci.....	45	2	5	3	0	3	1	4	28	3	0	5	0	133
renciści.....	34	2	12	3	3	7	0	4	23	4	0	8	0	59
uczniowie i studenci.....	16	0	0	0	0	4	0	11	26	8	0	34	0	35
bezrobotni.....	33	4	9	0	2	0	3	2	22	15	0	12	0	44
inni.....	0	0	0	0	0	0	0	0	41	0	0	59	0	5
RELIGIJNOŚĆ														
wierzący i regularnie praktykujący.....	45	3	3	1	1	7	2	4	16	6	0	11	0	361
wierzący i nieregularnie praktykujący.....	21	1	4	1	1	6	1	4	33	8	1	19	0	147
wierzący lecz niepraktykujący.....	11	0	4	0	0	4	0	5	51	9	0	17	0	77
niewierzący.....	0	0	0	0	0	17	0	0	57	0	0	26	0	13
OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ														
dobra.....	39	1	0	1	0	0	0	4	22	9	1	22	0	122
średnia.....	32	3	4	0	1	7	1	4	27	7	0	14	0	355
zła.....	31	1	7	2	1	11	3	5	24	6	1	8	0	124
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU														
dobry kierunek.....	41	2	4	1	0	5	1	4	16	6	1	20	0	336
zły kierunek.....	24	3	3	1	1	9	2	4	39	8	0	6	1	208
trudno powiedzieć.....	29	0	4	1	1	7	2	2	32	10	2	11	0	61
POGLĄDY POLITYCZNE														
lewicowe.....	4	0	1	1	0	12	0	2	74	6	0	1	0	125
centrolewicowe.....	2	0	6	1	0	9	3	2	43	15	0	18	0	81
centroprawicowe.....	36	1	1	2	1	5	1	6	6	7	0	34	0	93
prawicowe.....	64	2	4	0	1	4	1	6	3	2	2	12	1	203
trudno powiedzieć.....	33	8	5	2	2	5	3	3	14	10	0	14	0	103

DANE OBOP, 10-13 STYCZNIA 1998 R.